

Slovenska univerza
za tretje življenjsko obdobje
e-novice

Univerza za tretje življenjsko obdobje **33** let

Najverjetneje ne bi mogel napisati, kar sem napisal, če ne bi govoril jezika svoje generacije
Jürgen Habermas

UTŽO Velenje. Njenih trideset let

Velenje, 15. februar 2017

Praznovanje je bilo navdušujoče, kajti bilo je praznovanje prav vseh in potrdilo je, da ljudje vseh generacij skupaj zmoremo več in veliko. V Domu kulture Velenje je sprva tekel video o zgodovini tamkajšnje UTŽO in mnenjih vidnih meščanov o njej. Himna Velenje je zadonela iz grl članov vseh glasbenih študijskih krožkov in zbora šolarjev Osnovne šole Antona Aškerc. Prebrali so poslanico prof. dr. Ane Krajnc, polno dvorano obiskovalcev pa je nagovoril župan Mestne občine Velenje Bojan Kontič. Marija Vrtačnik, predsednica UTŽO Velenje, je spregovorila o tem, kaj mislijo in čutijo starejši študenti. Nastopili so mnogi: starejši glasbeniki, mladi glasbeniki, vokalna skupina Petka, šolarji Osnovne šole Gorica. Likovni študijski krožek Perspektiva je prikazal prizore iz nekdanjega in zdajšnjega življenja starejših. Mladi so posneli video film o tem, kako univerzo doživljajo njihovi starši in stari starši. Priložnostno publikacijo *Trideset let Univerze za III. življenjsko obdobje Velenje* so komentirale voditeljica prireditve dr. Nataša Terbovšek Coklin, Marija Vrtačnik in dr. Nena Mijoč, soustanoviteljica in prva predsednica UTŽO Velenje. 'Za prijatelje si je treba čas vzeti' so nazadnje v en glas zapeli vsi nastopajoči, obiskovalci so se jim pridružili. V predverju so jih postregle študentke UTŽO Velenje z dobrotami, ki so jih pripravile same, s svojimi rokami. Srečno v prihodnost, Velenje!
(Vir: Marija Vrtačnik)

Maske govorijo o svetu in o nas. Keramičarji dveh univerz na razstavi mask Krapina, februar-marec 2017

Skrivnostne, žalostne, igrive, pa tudi barvite maske so splet bivanja in podob bivanja. V gledalca upirajo svoj prodoren pogled, od katerega se pač ne more zlahka odmakniti. Govorijo o svetu in o nas, predvsem pa o tistih, ki so jih ustvarili, o članih študijskih krožkov keramike UTŽO Domžale in UTŽO Ljubljana, pod vodstvom njihove mentorice *Lučke Šičarov*. Maske si je moč ogledati v razstavnih prostorih Galerije mesta Krapina, Magistratska 25, od 7. februarja do 17. marca.

Birokracija pomeni vladavino procesov in pisarn Ljubljana, 28. februar 2017

Birokracija pomeni vladavino pisarn, v institucionalnih strukturah ne vladajo ljudje, marveč procesi (Hannah Arendt). V abonmaju Slovenske univerze za tretje življenjsko obdobje, v sodelovanju s kinom Komuna *Srečamo se v kinu* smo se tokrat vživeli v tematiko filma *Jaz, Daniel Blake* britanskega režiserja *Kena Loacha*. Film je ilustracija neoliberalizma, ki temelji na nadzoru, kaznovanju, ki ruši socialno državo, si poskuša podrediti ljudi ... Zgodba je resnična in kot pravi Bertold Brecht »resnične zgodbe se nas dotaknejo, a to ni dovolj! Čas je, da se zvezimo in upremo.« **Naslednji zadnji torek v mesecu (28. marca) je na sporedu češki film *Negovalka*. Vabljeni!**

Promoting
Third Age
Education

V projektu P3AE za Slovenijo pričakovana, a zdaj tudi potrjena spoznanja Ljubljana, Riga, Vilna, Reus, februar-marec 2017

V Evropskem projektu *Promocija izobraževanja starejših nad petdeset let, P3AE*, smo partnerji, vsak za svoje okolje, pravkar zaključili tri raziskave. Prva raziskava je posvečena stanju izobraževanja starejših v Sloveniji, druga pogledom mentorjev na izobraževanje starejših, tretja pogledom starejših študentov. V anketi, ki je temelj tretje raziskave, se je nepričakovano vključila množica študentov SUTŽO. (Hvala, vsem!) Ugotovitve: večina študentov živi v gospodinjstvu s partnerjem in v mestu. Na SUTŽO stopnja formalne izobrazbe študentov vpliva na njihov izbor izobraževalne tematike, sprejemanje metod. Predhodno izobraževanje odraslih pomaga, toda 21 % je tistih, ki niso nikoli bili v izobraževanju odraslih, pa so se zdaj odločili za izobraževanje v tretjem življenjskem obdobju. Starejši študenti si želijo predvsem znanja, nato odnosov, strukture časa. Za izobraževanje se odločijo sami, brez podpore drugih, še posebej ne sosedov! Prostočasne dejavnosti starejših zvečine ustrezajo

stereotipom. Raziskava odpira vrsto novih vprašanj. Projekt sofinancira Evropska unija.

Skupinski potret z mentorico

48 od 1623. Razstava budi vprašanja o družbeni vlogi žensk Ljubljana, 8. februar 2017

V Slovanski knjižnici je bila na ogled razstava *48 od 1623: ženske, ki so ljubljanskim ulicam dale svoje ime* študijske skupine Trgi, ulice in stavbe okoli nas (mentorica arh. Meta Kutin). Razstava potrjuje staro tezo UTŽO in Hannah Arendt (Kondicija modernega človeka) o pomenu navzočnosti s skupnim delovanjem v javnem prostoru; o pomenu te za spletnje in vzdrževanje medsebojnih odnosov in politično delovanje oziroma so-odločanje vseh o javnih rečeh. Razstava povede občinstvo v spoznavanje vloge nekaterih izjemnih Slovenk, njihovih del (prispevala jih je Slovanska knjižnica). Obravnava neenakovredno javno vlogo moških in žensk in njihove podobe v javnem mestnem prostoru. Zgolj 48 "ženskih" ulic je v Ljubljani. Kje? Na mestnem obrobju, v industrijskih conah in v dokaj neurbaniziranih območjih. Kako ženske (ali starejše) odkriti, če so potisnjeni na rob? V kolikšni meri starejši odločajo o javnih rečeh? Ta in druga vprašanja budi ta razstava.

Več v Dnevniku: <https://dnevnik.si/1042762444>

So mostovi prostor življenja v mestu?

Ljubljana, 7. februar 2017

Na to vprašanje so odgovarjali predavateljica arh. *Meta Kutin* in udeleženci Enajste šole v knjigarni. Mestni mostovi so redkeje tehnični dosežek, so pa nadaljevanje vredne estetske tradicije pomembnih mestnih zgradb. Tako tudi predstavljeni, nam znani Plečnikovi mostovi. Njihova vrednost je v ustvarjanju mestnega ambianta in brezčasne estetike, značilne za ves njegov opus. Ob posnetkih in v besedi so se navzoči sprehodili po mostovih v središču Ljubljane.

Projekt Srebrna koda je shodil v Sofiji. Kodiranje in Pitona se ni treba več bati

Sofija, 31. januar-2. februar 2017

Zmožnost branja, pisanja, razumevanja, kodiranja še nikoli doslej ni bila pomembnejša. Spreminja življenje nas vseh. Toda svet kodiranja (računalniškega programiranja) ostaja za mnoge nedosegljiv, če ne razumejo temeljnih konceptov kot so strežnik, programski jezik itd. Ko slišijo njim tuja poimenovanja programskih jezikov kot so HTML, Java Script, Python, se ustrašijo. To ni za njih, pravijo! Nasprotno bomo dokazali v projektu Erasmus+ *Srebrna koda* - deležen je podpore Evropske unije - ki vodi v pripravo učbenika, izvedbo tečaja in še marsikaj, predvsem pa v novo dejavnost Slovenske UTŽO. Uvodnega sestanka se je udeležila vodja projekta Maša Bizovičar.

Študijski krožek je preplet socialnih izkušenj, čustev in znanja Ljubljana, 2016

V diplomski nalogi *Značilnosti študijskih krožkov na UTŽO v Ljubljani*, Alenko Gabrielo Čeh zanimajo mentorji. Kako se nekdo usposobi in usposablja za to vlogo? Kaj opaža pri svojih študentih? Kako izobraževanje vpliva nanje in njihovo osebnostno rast? Mentorji odkrivajo izjemen pomen čustev v izobraževanju starejših »Najbolj mi je všeč, če jih lahko navdušim« »Mentor ni tam, da uči, marveč da usmerja in spodbuja«, »da pomaga premagati strahove«, trdijo. Alenka Gabriela Čeh odkriva pomen, ki ga mentorji pripisujejo tudi občutku lastne sprejetosti. Z mentorskim delom se večja zmožnost dojemanja drugačnosti drugega človeka, kar pomeni tudi srečanje s samim seboj. Mentorji porazdelijo odgovornost za učenje med študente. »Če imaš ljudi, ki hočejo prevzemati odgovornost nase, potem si razbremenjen. Si kot mentor skoraj na istem kot udeleženci«. Mentorji tudi podprejo dejavno staranje svojih študentov in njihovo integriteto v okolje. Odnos med mentorjem in študentom se ne zaključuje ob koncu študijske ure ali leta. Podaljša se v življenje.

Zanimanje za srebrno ekonomijo. Ambasadorji na to temo na obisku na UTŽO Ljubljana Ljubljana, 22. februar 2017

Srebrna ekonomija je dosti več, kot se na prvi pogled zdi. Nastaja v starajoči se in na znanju ter inovacijah temelječi družbi, a kljub temu je bila zasnovana na domnevni nemoči in odvisnosti starejših ter njihovi porabniški vlogi. "Starejših bo vse več, imeli bodo vse več potreb, ki jih bo veljalo zadovoljiti, evropskemu gospodarstvu gre vse slabše. Eureka! Odkrili smo novo tržno nišo", slišimo. UTŽO se zgolj s takšnim pogledom na srebrno ekonomijo in na starejše ne more strinjati. Ni dober za nobeno generacijo! Skupina, katere nastanek na Slovenski UTŽO sta spodbudila za e-regijsko povezovanje zavzet študent prof. dr. Jože Gričar in študent UTŽO Dušan Snoj, nekdanji ambasador Republike Slovenije, je k razmisleku sprva povabila štiri ambasadorje sosednjih evropskih držav. Skupino za razvoj srebrne ekonomije vodi Dušan Snoj ob sodelovanju dr. Tineta Stanovnika. Sedemindvajset študentov SUTŽO je izrazilo željo, da bi v skupini sodelovali.
(Vir: Ana Krajnc)

Sodelovalni video – Pripovedovanje zgodb s premičnimi slikami Berlin, 2017

Sodelovalni video je ustvarjalna učna metoda, ki študente poveže med seboj, da pripovedujejo lastne zgodbe in izrazijo skupna vprašanja. Potreben je tudi teoretičen vpogled v značilnosti in vpliv sodelovalnega videa, potrebne so praktične vaje in filmski primeri. Študenti se učijo dokumentirati, samostojno snemati, pisati scenarij, menjati pogled, predelati konflikte, širiti obzorja, graditi mostove. Sodelovalne filmske projekte je moč umestiti v različne kontekste tudi v sodelovanju z raziskovalci, ki želijo sporočiti, zakaj in kako bi bilo moč doseči družbene spremembe ali denimo razvoj mesta. Vsakdo lahko vzame v roko kamero, ni potrebno znati brati in pisati. Sodelovalni video je zmeraj skupinski proces. Sodelovalni je v nastajanju in prikazu filmski publikli. Ustvarja solidarnost med udeleženi, izmenjavo znanja. Docentka Lisa Glahn se že dvajset let ukvarja s tem vprašanjem. Oglejte si njeno spletno stran, našli boste navdih za svoje delo.

Več: <http://myview-video.de/>

Duško, dolgouško ali pretirano prilagajanje mladih v komunikaciji s starejšimi

Socio-lingvistične študije kažejo, da se govornica v stiku s posameznimi skupinami starejših lahko spremeni. Pojavi se poenostavljen govor (baby-talk). Zdravniki, denimo, se k starejšim obračajo različno (Kreps, 1986). Kolegico, redno profesorico z beograjske univerze, je tako mlad zdravnik sprva nagovoril z "Legni, majko", negovalec v domu starejših pa nekdanjega ministra Dušana X z Duško, dolgouško ... Predvidevanje hendikepa pri starejših se lahko konča v preveč glasni in preveč razločni govorici mladih (medicinske sestre danes celo vzgajajo tako!). Govornica tudi lahko postane pretirano direktivna in ukazujoča. Vendar napake ne smemo iskati zgolj pri mladih, gre za pomanjkanje odnosne kompetence na obeh straneh in v vsakem pogovoru, pa za skupno konstruiranje in pogajanje obojih, mladih in starih. *Teorija prevelikega prilagajanja govornice starostni skupini* kaže, kako se govornica

mlajših lahko pretirano prilagodi stereotipni sliki o starejših (ustrezala bi morebiti starejšim, ki imajo malo socialnih stikov), kar je postalo pomembno področje socio-gerontoloških in lingvističnih raziskav. Glej: Coupland, N. et al (1991) Language. Society & The Elderly, Oxford: Blackwell.

Napovedujemo. vabimo

Zbor članov Združenja SUTŽO. 15. marec 2017 ob 16.30, Slovenska univerza za tretje življenjsko obdobje, Poljanska 6

Uvodno srečanje članov skupine za razvoj srebrne ekonomije. 16. marec 2017 ob 13.00, Slovenska univerza za tretje življenjsko obdobje, Poljanska 6

Festival dokumentarnega filma. Švedska teorija ljubezni. Projekcija filma in pogovor z Ano Krajnc, predsednico Slovenske UTŽO. Vabljeni!

Ljubljana, 21. marec 2017 ob 16.45. Cankarjev dom, Kosovelova dvorana
Švedska velja za državo blaginje, pa tudi »švedske teorije ljubezni«, ki zagovarja ekonomsko in s tem drugo enakopravnost ter enakost. Pa je teorija uspešna? Neodvisnost od partnerja in družine, pomoč države nazadnje pripelje v osamljenost starejših. Če smo odvisni od drugega, hkrati z njim ustvarjamo vezi in on z nami!

Srečamo se v kinu: Negovalka (češki film). 28. marec 2017 ob 10.00, Kino Komuna, Cankarjeva 1.

Podobe časa: Slovenci v Tržaškem primorju nekoč in danes (predavanje Brede Stele)
29. marec 2017 ob 10.00, Slovenska univerza za tretje življenjsko obdobje, Poljanska 6

Usposabljanje računalniških mentorjev v mreži SUTŽO za delo s portalom e-uprava. 30. marec 2017 ob 9.00, Ministrstvo za javno upravo. Prijave: masa.bizovicar@quest.arnes.si

Narodni muzej Slovenije vabi k ogledu razstave **Skrivnost lože: protozidarstvo na Slovenskem.** Razstava je odprta je do 14. maja, vodijo kustosi NMS.

Več: http://www.narmuz-lj.si/index.php?option=com_content&view=category&layout=blog&id=34&Itemid=52&lang=sl

Sirimo obzorja, združujemo ljudi
Slovenska univerza za tretje življenjsko obdobje

Če besedilo ni oblikovano in slik ne vidite, pritisnite na Pogled ali View in nato HTML.

Spletne novice slovenskih univerz za tretje življenjsko obdobje ureja Dušana Findeisen.

Če novic ne želite več prejemati, to sporočite na naslov univerza3@siol.net